

Laboratorium Wymiany 2018

Ines Ackermann

Warsztat 7. „Naprawdę poznaliśmy się dopiero wczoraj?” – metody wspierania procesów grupowych w trakcie polsko-niemieckich spotkań młodzieży.

1. Zapoznanie się

Sieć

Cel: wzajemne zapoznanie się

Materiały: krzesła ustawione w krąg

Czas trwania: przy 20 uczestnikach ok. 15 minut

Wielkość grupy: do 30 osób, w przeciwnym razie ćwiczenie trwa zbyt długo

Przebieg:

Wszyscy uczestnicy siedzą w kręgu. Jeden z nich wychodzi na środek, podaje swoje imię i używając krótkich zdań opowiada o sobie, zależnie od grupy i tematyki np. o swoim zawodzie, hobby, miejscu zamieszkania, rodzinie itd. Gdy inny uczestnik zauważy, że ma z mówiącym coś wspólnego, wstaje i wychodzi na środek. To znak, że teraz on opowiada o sobie do momentu, aż nie pojawi się nowa osoba, która odkryła coś wspólnego. Gra trwa dotąd, aż wszyscy się przedstawią.

Wskazówka 1:

W momencie, gdy na środek wyjdzie nowa osoba, uczestnicy mogą usiąść. Dzięki temu osoba, która mówi, jest widoczna dla wszystkich, jednak jednocześnie znajduje się bardziej w centrum.

Wskazówka 2:

Opcjonalnie wstać może więcej niż jedna osoba, która odkryła cechę wspólną z mówiącym. Wówczas wszyscy pozostają najpierw na swoich miejscach, a mówiący wybiera tylko jedną osobę, która wychodzi na środek. Inni siadają.

Inny wariant:

Jeśli nie istnieje język, który znają wszyscy członkowie grupy, wcześniej przygotować można także obrazki/symbole, które uczestnicy będą pokazywać w odpowiednim momencie, np. aby powiedzieć: „pochodzę z Niemiec, mam dwójkę rodzeństwa, lubię koty” uniosą rysunek flagi, rodziny i kota.

Źródło: „Gruppenspiele“, <http://www.gruppenspiele-hits.de/kennenlernspiele/Netzspiel.html>, dostęp: 14.11.18, opracowane przez Ines Ackermann

2. Współpraca i komunikacja w grupie

a) Refleksje uczestników warsztatów

Ważne są:

- odpowiednie pomieszczenie
- poczucie bezpieczeństwa
- akceptacja
- nie ma oceniania
- humor
- zrozumienie
- komunikacja
- jasne, wspólne cele/pomysły
- osoba godna zaufania
- zaufanie i serdeczność

- posiadanie wiedzy o innych członkach grupy (zdobytej np. przed spotkaniem poprzez kontakty lub notki biograficzne)
- uczestnicy są w podobnym wieku
- otwartość
- wspólne zainteresowania
- dobrowolność
- systematyczne kontakty

Co zrobić, aby to osiągnąć?

- zaproponować gry wspierające zaufanie i więzi w grupie
- stworzyć wspólnie z uczestnikami reguły współżycia w grupie
- uczniowie współdecydują, co będzie robione
- rytuały
- teatr/pantomima/rysowanie
- sport
- wspólne wykonywanie zadań
- szczególnie na początku materiały pomocnicze, dające poczucie bezpieczeństwa
- wystarczająca ilość wolnego czasu
- mało smartfonów (??)
- obdarowywanie (na czas całego spotkania każdy uczestnik losuje osobę, której robi małe prezenty, jednak nikt nie może wiedzieć, od kogo one pochodzą).

b) Metody

Latające jajka

Cel: komunikacja i współpraca

Materiały: dla każdej grupy surowe jajko, taśma malarska, 2-3 strony starej gazety, 1 balon, 1 nożyczki, 2m sznurka, 5 słomek (w zależności od poziomu trudności ćwiczenia ilość materiału może się zmieniać)

Czas trwania: przygotowanie: ok. 20 min + 20 min ewaluacji

Grupa: praca w małych grupach po 5-6 osób

Przebieg:

Tłem zadania może być historyjka np. o tym, że surowe jajka mają zostać przetransportowane drogą lotniczą do kraju, w którym panuje klęska głodu. Jednak materiał, z którego ma zostać zbudowany pojazd latający do transportu jajek jest bardzo ograniczony. Ponadto brak jest narzędzi umożliwiających wydobycie jajek z konstrukcji po wylądowaniu – muszą być więc łatwo dostępne.

Zadanie:

- Każda grupa tworzy konstrukcję, która ma chronić podrzucone na wysokość 4-5 m surowe jajko.
- Jajko nie może zostać uszkodzone.
- Konstrukcja może zostać zbudowana jedynie z materiałów, które są do dyspozycji.
- Wszyscy uczestnicy muszą być zaangażowani.
- Po wylądowaniu jaja muszą być łatwo dostępne.
- Na zbudowanie obiektu latającego grupy mają 20 minut.

Przykładowe pytania podczas ewaluacji:

- 1) Jak się porozumiewaliście?

- 2) Czy każdy miał możliwość wypowiedzenia się? Czy każdy wszystko zrozumiał?
- 3) Kto zdecydował o tym, jak konstrukcja ma wyglądać? Czy wszyscy współpracowali?
- 4) Co przebiegło dobrze? Co było trudne?

Kij od miotły

Cel: Współpraca i komunikacja w małej grupie

Materiały: 1 kij od miotły dla grupy

Czas trwania: 5-10 minut

Wielkość grupy: małe grupy po 5-6 osób

Przebieg:

Wszyscy członkowie grupy trzymają kij od miotły poziomo na swoich wyciągniętych do przodu palcach wskazujących (po każdej stronie kija stoją po trzy osoby). Zadanie polega na położeniu kija na podłodze, tak aby, zawsze dotykały go tylko palce wskazujące, a inne palce nie były w ogóle używane.

Zadanie można wykonywać w małych grupach bez presji czasu, a następnie porozmawiać o udanej, lub mniej udanej współpracy. Kilka grup może także wykonywać zadanie jednocześnie w formie rywalizacji, kto jest najszybszy.

Odwracanie krzesel

Cel: Współpraca i komunikacja w dużej grupie

Materiały: krzesła ustawione w krąg

Czas trwania: przy 20 uczestnikach ok. 15 minut

Wielkość grupy: od 8 osób

Przebieg:

Wszyscy uczestnicy stoją w kręgu za swoimi krzesłami dotykając je prawą ręką. Lewa ręka znajduje się na plecach i nie może być używana podczas wykonywania ćwiczenia. Wszyscy odwracają swoje krzesło do góry nogami. Zadanie polega na tym, aby następnie wszyscy okrążyli krzesła tak, aby żadne z nich się nie przewróciło. Krzesła można trzymać jedynie prawą ręką.

Po wyjaśnieniu zadania prowadzący powinni się wycofać, aby grupa ustaliła między sobą, w jaki sposób wykona ćwiczenie, lub kto przejmie wydawanie poleceń.

Krążenie wokół siebie nawzajem

Cel: obserwacja całej grupy

Materiały: brak

Czas trwania: ok. 5 minut

Wielkość grupy: od 8 osób

Przebieg:

Uczestnicy stoją w kręgu. Każdy wybiera osobę, jednak nie wolno mu spojrzeć bezpośrednio na nią lub wymienić jej imienia. Na umówiony znak wszyscy zaczynają krążyć wokół osoby, którą wcześniej wybrali. Przez to, że wszyscy krążą równocześnie, muszą czasami nieźle się wymieszać i pokonać długą trasę. Gra trwa do momentu aż wszystkim uda się wykonać zadanie i wrócić na swoje miejsce. Po zakończeniu ćwiczenia można wykonać je jeszcze raz w rozszerzonej wersji: teraz należy wybrać 2 osoby i okrążyć je ósemką.

Ćwiczenie to może zostać wykorzystane jako szybka rozgrzewka, albo jako wstęp do dyskusji o tym, jak członkowie grupy wpływają na siebie nawzajem, lub jak ich zachowanie zależy od zachowania innych, nawet jeśli nie są tego świadomi.

3. (Towarzysząca procesowi) informacja zwrotna i refleksja

a) Refleksje uczestników warsztatów

- prowadzić rozmowy indywidualne
- stworzyć bezpieczną przestrzeń umożliwiającą przekazanie informacji zwrotnej
- celowo pytać o sprawy pozytywne
- czego uczyliśmy się z uwag negatywnych? Jak możemy radzić sobie z tym, co przeżyliśmy?
- partycypacja
- nauczyciele powinni odpowiedzieć sobie na pytanie: W jakim celu chcemy uzyskać informację zwrotną? Dlaczego prosimy o informację zwrotną?

b) Metody

Niewerbalne:

Namalowany tort, każdy kawałek tortu odpowiada np. jednemu z punktów programu. Każdy uczestnik anonimowo maluje/nakleja kropki w środku każdego kawałka. Im kropka znajduje się bliżej środka tortu, tym bardziej pozytywna jest ocena danego elementu.

Przy użyciu buziek (smileys) uczestnicy pokazują, jak czuli się danego dnia.¹

Pozycjonowanie się w pomieszczeniu w zależności od aktualnego samopoczucia (zwrócony ku grupie lub od niej odwrócony, całkiem w centrum lub na skraju, zamyślony lub radośnie skaczący itp.).

Pokazanie zdjęć i poproszenie uczniów o przyklejenie np. muszelek do tych, które pokazują to, co najbardziej się im podobało.

Każdy uczeń ma na plecach kartkę, na której inni zapisują pozytywne rzeczy. Kartki można odczytać dopiero po zakończeniu spotkania.

Ocena za pomocą kciuka w dół/w górę.

Malowanie plakatów

Skala i pozycjonowanie się w odpowiednim miejscu

Werbalne:

Ankieta do wypełnienia

Ciche dyskusje na flipchartach na konkretnie sformułowane pytania

Narysowana pralka, kosz na śmieci i walizka, w każdy obrazek należy wpisać następujące informacje zwrotne: Pralka: o tym muszę jeszcze pomyśleć, kosz na śmieci: tego nie potrzebuję, walizka: to zabiorę ze sobą do domu.

Flesz: z wykorzystaniem piłki, kto ją ma w rękach, ten mówi; z zapalkami – jak długo zapalka płonie, osoba, która ją trzyma, ma głos (Uwaga: duszno w pomieszczeniu!)

List do przyjaciela: Jaki był mój dzień dzisiaj?

Cowieczorna ewaluacja całego dnia (w małych grupach)

sli.do – aplikacja na komórki umożliwiająca przekazanie informacji zwrotnej, anonimowa, była prezentowana podczas innego warsztatu (<https://www.sli.do/>)

1 Wskazówka do materiałów: Kostki z buźkami smileys i gra karciana z ludzikami obrazującymi wzajemne relacje wydawnictwa „Neues Spielen“: <https://www.neues-spielen.de/>.